

[Villemoes.]

for det høje Ting, kunnet naa til at acceptere Begrundelsen for, at det skulde være oplagt nødvendigt at give Monopol paa Fremstillingen af Gær, men muligvis vil Handelsministeren senere være i Stand til at overbevise mig om denne Nødvendighed, naar Forslaget efter Behandlingen her i Tinget i Dag bliver henvist til nærmere Behandling og detailleret Drøftelse i et Udvalg.

Jeg mener, at en Udvalgsdrøftelse af dette Forslag vil være paakrævet, og derfor finder jeg ikke Anledning til paa nærværende Tidspunkt at udtale mig nærmere om Forslagets enkelte Paragraffer. Jeg har fulgt Forhandlingerne i det andet høje Ting, og jeg har set de Bemærkninger og Bilag, der fulgte med Lovforslaget derovre, med Oversigten over Statens Forhold til Spiritus- og Gærindustrien og over Forholdet til De danske Spritfabrikker, den Overenskomst, som hidtil har været gældende, og som gælder i dette Øjeblik. I denne Overenskomst staar der, at den kan opsiges. Den er, saa vidt jeg forstaar, ikke opsagt i dette Øjeblik, men det kan altsaa lade sig gøre, dersom Forholdet skal løses. I et kontraktligt Forhold maa der selvsagt tages Hensyn til begge Sider. Jeg er ikke saa haard, at jeg mener, at kun Statens Interesser skal varetages, selvsagt skal det Selskab, man entrerer med, ogsaa behandles paa en ordentlig Maade. Efter min Mening er imidlertid den Overenskomst, som skal sluttes — jeg forstaar, at Udvalget i Folketinget har haft den til Gennemsyn, og jeg gaar ud fra, at den ogsaa vil kunne blive forelagt her —, meget vigtigere end selve Lovforslaget, der kun bestaar af 8 Paragraffer, som man faktisk kan betragte som et Skelet, en Ramme for den Overenskomst, der senere maa komme. Der gives i dette Lovforslag den højtærede Handelsminister en umaadelig stor Bemyndigelse, og man maa formode, at den vil blive benyttet paa en saadan Maade, at der kan komme en Overenskomst ud af det, naar der vedtages en Lov her i Rigsdagen. I modsat Fald maa man naturligvis fortsætte med den bestaaende Ordning, indtil den bliver opsagt, men jeg er fuldt ud klar over, at den bestaaende Overenskomst er forældet, og at der er adskillige Ting i den, der trænger til at blive rettet. De vil altsaa nu kunne blive ført à jour, hvis Lovforslaget bliver vedtaget.

Jeg gør opmærksom paa — jeg tvivler i øvrigt ikke om, at ærede Medlemmer har set det —, at der i den Betænkning, som blev afgivet af Folketingsudvalget den 1.

Februar, er optrykt som Bilag tre Skrivelser indsendt til dette Udvalg, Skrivelser, som konkluderer i visse Besværinger over det, man nu paataenker at lovfæste her paa Rigsdagen. Den ene Skrivelse er fra Den danske Bagerstands Fællesorganisation, der nedlægger en bestemt Indsigelse imod, at Prisen paa Gær her i Landet skal kunne fastsættes af Handelsministeren. Den anden er fra Frihavns-Aktieselskabet, der gør opmærksom paa, at vi har dette Omraade derude, som skulde være et Stykke Ingenmandsland eller i alle Tilfælde et Stykke Land uden for den almindelige Lovgivning her i Landet. Frihavnen eksisterer netop for at kunne fremme Eksport og Import og i højeste Grad Reeksport og Transit-handel; derfor er det vigtigt, at dette Omraade bliver behandlet paa en saadan Maade, at vi i størst muligt Omfang kan faa Handel og Omsætning og Fabrikation flyttet dertil. Den tredje Skrivelse er fremsendt fra en lang Række af Erhvervsorganisationer: Groserer-Societets Komité, Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri, Dansk Dampskibsrederiforening, Industri-raadet, De københavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation, Provinshandelskammeret og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark. Disse Organisationer nedlægger Protest mod Lovforslagets hele Tendens og fremhæver sluttelig Betydningen af det, jeg netop sagde før,

„at Frihavnen ikke inddrages under Lovens territoriale Omraade i større Omfang end efter de nu gældende Regler“ og yderligere,

„at den af A/S De danske Spritfabrikker drevne Likørfabrikation regnskabsmæssigt og paa anden Maade maa udskilles saaledes, at den ikke konkurrencemæssigt set stilles anderledes end Landets øvrige Likørintustri“.

Jeg forstaar efter Lovforslaget, efter, hvad jeg i det hele taget kender til Sagen, og efter Diskussionen i Folketinget, at det er Meningen, at De danske Spritfabrikkers Likørfabrikation skal ind under denne Lov, med andre Ord, at Staten herefter ogsaa skal have sin Afgift deraf. Imidlertid er det jo Punkter, som vi kan se lidt nærmere paa, naar der bliver nedsat et Udvalg.

Der har i Folketinget ogsaa været peget paa, at naar de forskellige Led i Monopolet, Fabrikationen, Handelen o. s. v., er ret hæderligt aflagt, vil det være rimeligt, at ogsaa Hovedbestanddelen i Fabrikationen, nemlig det, Spritten skal laves af, væsentligst vel nok Kartofler, faar en saadan Betaling, at det kan betale sig at producere Kartofler paa